

Arven – lederskabets forudsætninger og vilkår

Månedens lederrefleksion, marts 2018

Reflex

Svendsagervej 72

5240 Odense NØ

+45 2178 5767

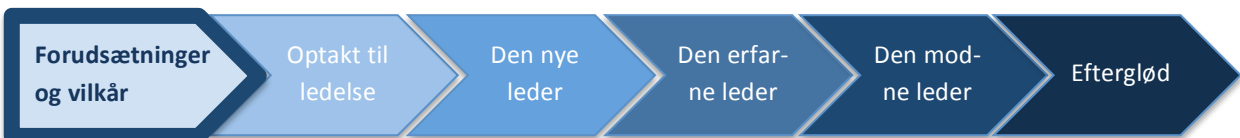
reflex@pc.dk

Dit lederskab i dag er bygget på de forudsætninger og vilkår, som du er født ind i – som en arv fra familie, samfund og historie. Men er du dig bevidst om arvens betydning for dit lederskab?

Per Fly skildrer i filmen 'Arven' fra 2003 en mand, der på trods af aftaler med sig selv og sin hustru vælger at overtage og lede familiefirmaet, da faderen dør. Det er en skæbnefortælling om, hvordan forhold, vi ikke har indflydelse på, udstikker en vej og pålægger forventninger, som kan være meget svære at bryde med. Arven kan være så tung, at den forudbestemmer en løbebane og i sidste ende ændrer et menneskes liv og karakter.

I denne måneds lederrefleksion vil jeg sætte fokus på lederskabets afgørende, men ofte ubevidste og uagtede arvemateriale. Det er det DNA, som ikke kan ses, men som ligger indlejret i alle dine ledelseshandlinger. Du har ikke haft indflydelse på det, men det er bestemmende for, hvordan dit lederskab udvikler sig, og hvilken form det tager. Arvematerialet er vanskeligt at studere direkte, men det erfares efterhånden som lederskabet udfolder sig genne livet.

Man kan egentlig ikke kalde det for første fase i lederskabets udvikling, det er snarere hele fundamentet og grundlaget for det fremvoksende lederskab.

I mit hjem var der en grundfortælling, der handlede om, at min mor skulle have læst medicin med det formål at blive lægemissionær. Det blev hun ikke, fordi hun mødte min far, som var slagter og forventedes at overtage familiens slagterforretning – hun blev i stedet hjemmegående husmor og hjalp til i forretningen. Igennem min opvækst lå det i luften, at den forpligtelse, som min mor havde påtaget sig, måtte vi børn – og særligt jeg som den ældste søn – overtage. Gennem mange år forberedte jeg mig derfor på at skulle være missionær. Og det kostede mig mange års indre kampe at forholde mig til den arv. Overvejelser, der i sidste ende førte mig til den overbevisning, at jeg *ikke* skulle være missionær, men i stedet skulle beskæftige mig med ledelse og lederskab.

Måske kender du selv til, at tilsvarende sagte eller usagte forventninger på en udefinerlig måde ligger til grund for dit lederskab eller den lederrolle, som du sidder i i dag. At der var en arv, som du ikke kunne bryde med, en arv, som du valgte at tage op, eller som du bevidst valgte at sige fra overfor – men som blev bestemmende for det lederskab, du valgte at påtage dig.

Arven kan have mange skikkelser og kan være tonet i mange forskellige farver afhængig af de konkrete opvækstforhold i familie, samfund og historie.

- *Familien:* Per Flys film og min egen historie er eksempler på, at omstændigheder i familiens historie kan have afgørende betydning for bevægelse i retning af ledelse. Ens placering i søskendeflokken eller en tidlig påtagelse af ansvar på grund af sygdom, misbrug eller dødsfald i familien kan også – på godt og ondt – have modnet i retning af ledelse. Ligesom mange andre forventninger og familiedynamikker kan spille ind.
- *Samfundet:* Udviklingen i samfundet eller omstændigheder på ens arbejdsplads kan have skabt behov for ledelse og kaldt på, at nogen ville påtage sig lederskab. Man vidste, at det kunne gøres bedre - og man stillede dig til rådighed eller blev måske ligefrem opfordret til det. Nogen måtte gøre noget!
- *Historien:* Det at være født ind i historien på et bestemt tidspunkt, under særlige vilkår og med tidens og stedets udfordringer kan ligeledes være afgørende forudsætninger og vilkår, der har formet lederskabet. Politiske strømninger, ungdomsoprør, etniske spændinger, krig, tilfældige hændelser o.l. kan øve indflydelse på, at et lederskab bliver til og tager form.

I virkeligheden er vi som mennesker og som ledere i forskellige lederroller et produkt af eller måske snarere et svar på den tid og de omstændigheder, som vi er vokset op i. 'Arven' fra familie, samfund og historie er forudsætningerne for vores forståelse af og stillingtagen til livets udfordringer, og vores beslutninger og valg er baseret på reaktioner og proaktive handlinger i mødet med dem.

Det er ofte først midt i livet, at vi begynder at tænke over denne sammenhæng og måske begynder at lede efter de tråde, der går bagud i livet, og som forbinder os til tidligt indlejrede værdier, forståelser, reaktioner og mønstre, og som er forudsætninger for vores ledelsestænkning og ledelsespraksis i dag.

Hvis du vil blive klogere på dit eget arvemateriale, kan du jo påtage dig en lille refleksionsøvelse – alene, med dit lederteam eller sammen med en god ven eller kollega – nemlig at fortælle, tegne eller i stikord besvare spørgsmålene:

- Hvilke familiemæssige omstændigheder og dynamikker har været afgørende for, at du blev leder, og hvordan er de kommet til at præge dit lederskab?
- Hvad har samfundsmæssige forhold og historiske hændelser betydet for dit lederskab og de værdier, som det bygger på?

Næste gang vil 'Månedens lederrefleksion' bevæge sig et skridt videre i lederskabets udvikling med fokus på optakten til ledelse.

Har du lyst til at sætte fokus på lederskabets udvikling på et lederseminar eller en konference, så ring og hør nærmere!

Månedens lederrefleksion udsendes til samarbejdspartnere, ledere og konsulenter, der beskæftiger sig med ledelse og ledelses-refleksioner.

Du skal være velkommen til at sende **Månedens lederrefleksion** videre til andre, der kan få glæde af den. Nye læsere kan komme på mailinglisten ved at sende en mail til Reflex. Ønsker du *ikke* at modtage **Månedens lederrefleksion**, giver du blot besked pr. mail, så vil du blive slettet af listen.

Mvh. Lars Peter Nielsen, reflex@pc.dk